

עבודה חשיבה סיבתית מול חשיבה תכליתית

לפניכם שני תיאורים שבהם מתוארת התאמת יצור חי לסביבת החיים שלו.
קראו את שני התיאורים וענו על השאלות שאחריהן.

תיאור א':

מתוך מזמור ק"ד בתהילים (ברכי נפשי):

" בְּרָכִי נַפְשִׁי, אֶת-יְקֹוֹק: יְקֹוֹק אֱלֹקֵי, גְדֹלַת מְאֹד; הוֹד וְהַדָּר לְבִשְׁתָּ...
י הַמְשַׁלַּח מַעֲנִינִים, בְּנַחְלִים; בֵּין הָרִים, יְהַלְכוּ.
יא יִשְׁקֹו, כָּל-חַיְתוֹ שָׂדֵי; יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאָם.
יב עֲלִיָּהֶם, עוֹף-הַשָּׁמַיִם יִשְׁכֹּן; מִבֵּין עֲפָאִים, יִתְנוּ-קוֹל.
יג מִשְׁקָה הָרִים, מַעֲלִיֹּתָיו; מִפְּרִי מַעֲשֵׂיֶד, תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ.
יד מִצְמִיחַ חֲצִיר, לְבַהֲמָה, וְעֵשֶׂב, לְעִבְדַת הָאָדָם;
להוֹצִיא לֶחֶם, מִן-הָאָרֶץ....
טז יִשְׁבְּעוּ, עֲצֵי יְקֹוֹק-- אֲרָזִי לְבָנוֹן, אֲשֶׁר נָטַע.
יז אֲשֶׁר-שָׁם, צִפְרִים קַנְנֵנוּ; חֲסִידָה, בְּרוֹשִׁים בֵּיתָה.
יח הָרִים תִּגְבְּהִים, לַיַּעֲלִים; סְלַעִים, מְחֹסָה לְשִׁפְנִים.
...בְּרָכִי נַפְשִׁי, אֶת-יְקֹוֹק; הַלְלוּ-יְיָ: "

תיאור ב':

(נסיון לדמות את כתיבתו של צ'ארלס דרווין המתארת את עקרונות תורתו בספרו "מוצא המינים". מאת נ.ה.)

"הגדרונים עבי המקור יכולים לפצח בקלות במקורם העבה זרעים בעלי קליפה קשה, ולכן מזונם עשיר יותר משל ציפורים שאינן יכולות לאכול זרעים אלו. אך לא כל הגדרונים היו עבי מקור מלכתחילה. במהלך התרבותן, העמידו הגדרונים מגוון רחב של צאצאים, שכל אחד בעל מקור בעובי שונה. מבין פרטים אלו שרדו הצאצאים עבי המקור שנגישות המזון עבורם היתה גדולה יותר. להם נולדו גדרונים עבי מקור, וגם ביניהם היה מגוון צאצאים בעלי עובי מקור משתנה. גם אצלם בעלי עובי המקור המותאם ביותר לסביבה זכו למזון הטוב ביותר, ולכן העמידו צאצאים רבים יותר. כך, לאורך הזמן, נוצרו גדרונים בעלי מקור עבה מאוד, המותאמים לפיצוח זרעים בעלי קליפה עבה הקיימת באזור מחייתם."

- 1) איזה מבין הטקסטים מתאר חשיבה סיבתית ואיזה מבין הטקסטים מתאר חשיבה תכליתית? נמקו בשני נימוקים שונים זה מזה, תוך התבססות על הטקסטים שקראת, ובהתאם למאפייני החשיבה הסיבתית לעומת החשיבה התכליתית.
- 2) הציגו את הטקסט השני בתרשים זרימה לפי רצף הסיבות והתוצאות. הקפידו על רצף סיבו ותוצאות הדוק, מבלי לדלג על שלבים.

בהצלחה 😊